

HIỆP HỘI DOANH NGHIỆP NHẬT BẢN TẠI VIỆT NAM

BÀI PHÁT BIỂU TẠI DIỄN ĐÀN DOANH NGHIỆP VIỆT NAM THƯỜNG NIÊN 2018

*Trình bày bởi
Ông Koji Ito
Chủ tịch*

Kính thưa Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc,

Kính thưa Bộ trưởng Bộ Kế hoạch Đầu tư Nguyễn Chí Dũng,

Kính thưa Quý vị đại biểu,

Tên tôi là Koji Ito, Chủ tịch Phòng Thương mại và Công nghiệp Nhật Bản tại Việt Nam, JCCI.

Hôm nay, tôi rất hân hạnh được góp mặt tại hội nghị này.

Chủ đề của hội nghị hôm nay là “Chia sẻ cơ hội trong tình hình mới về thương mại thế giới”. Thay mặt JCCI, tôi xin được trình bày về 4 nội dung mà Chính phủ Việt Nam nên tập trung vào để cải thiện môi trường đầu tư và tăng cường mối liên kết giữa doanh nghiệp trong nước và các doanh nghiệp Nhật Bản.

Các dự án PPP

Nội dung trọng tâm thứ nhất là các “dự án PPP”. Trong mấy năm qua, chính phủ Việt Nam đã có một số biện pháp tăng cường thắt chặt vay vốn vì tỉ lệ nợ công trên GDP hiện đã gần chạm mức trần 65% mà Chính phủ đề ra.

Tuy nhiên, chúng tôi cho rằng phát triển cơ sở hạ tầng là một yêu cầu quan trọng đối với tăng trưởng kinh tế về dài hạn của Việt Nam, trong đó áp dụng linh hoạt các cơ chế PPP chắc chắn là một trong những cách hiệu quả nhất để thực hiện mục tiêu này.

Để đảm bảo, chính phủ đã có một số biện pháp khuyến khích PPP mà chúng tôi rất hoan nghênh. Chẳng hạn, việc ban hành Nghị định 63 vào tháng 5/2018 đã giúp đơn giản hóa thủ tục đầu tư PPP, như việc bỏ quy định phải xin Chứng nhận đăng ký đầu tư (CNĐKĐT) cho các dự án.

Tuy nhiên, chúng tôi cũng muốn đề xuất 4 nội dung sau về Nghị định này để chính phủ xem xét nhằm nâng cao hiệu quả của công tác khuyến khích đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng của Việt Nam.

1. Quy định rõ “luật nước ngoài” được cho phép sử dụng làm luật áp dụng;
2. Cho phép giải quyết tranh chấp bởi trọng tài nước ngoài đối với toàn bộ các dự án đầu tư cơ sở hạ tầng, trong đó có các dự án liên quan đến “bất động sản”;
3. Cho phép nhà đầu tư và các đơn vị triển khai dự án được thế chấp quyền sử dụng đất, tài sản trên đất và quyền khai thác các công trình dự án;
4. Quy định chính phủ Việt Nam cần san sẻ một phần rủi ro liên quan đến việc ngừng thanh toán và chứng nhận ngoại hối.

Cải cách Doanh nghiệp nhà nước (DNNN)

Nội dung thứ hai tôi muốn trình bày là về vấn đề cải cách Doanh nghiệp nhà nước (DNNN). Các doanh nghiệp Nhật Bản chúng tôi rất hân hạnh được trở thành đối tác chiến lược hỗ trợ tăng trưởng dài hạn của Việt Nam, và đã tham gia đầu tư, thành lập liên doanh với các DNNN của Việt Nam.

Để đẩy mạnh cải cách DNNN, yêu cầu quan trọng trên hết là thu hút nguồn đầu tư “có chất lượng” từ Nhật Bản và các nước khác. Có một số lý do khiến quá trình thoái vốn ở các DNNN đang chậm triển khai, theo đó chúng tôi xin được đề xuất một số giải pháp sau, theo từng loại hình DNNN.

Một là đối với những DNNN đang có chỗ đứng tốt và được nhiều nhà đầu tư biết đến, chúng tôi muốn đề xuất 3 giải pháp sau:

1. Bảo đảm định giá hợp lý khi chào bán cổ phần nhà nước;
2. Áp dụng các quy trình M&A chuẩn quốc tế, nếu được, trong quá trình thoái vốn nhà nước;
3. Có biện pháp triệt để hơn để bảo đảm quyền của cổ đông thiểu số.

Hai là đối với những DNNN không thuộc nhóm có vị thế tốt, chúng tôi cho rằng chính phủ nên kiên nhẫn và tập trung hơn vào việc cải thiện mức độ thu hút của những doanh nghiệp này để trở thành những mục tiêu đầu tư, chẳng hạn thông qua việc tăng cường chất lượng quản trị công ty, cải thiện hiệu quả quản lý, nâng cao năng suất, có biện pháp tái cấu trúc, để thu hút sự quan tâm của các nhà đầu tư chiến lược nước ngoài.

Chúng tôi sẵn sàng tham gia hỗ trợ những doanh nghiệp này và hy vọng, với những bước đi tích cực như trên sẽ thu hút được nhiều vốn đầu tư của Nhật Bản vào các DNNN của Việt Nam, từ đó đẩy mạnh cải cách DNNN.

Luật An ninh mạng

Điểm thứ ba chúng tôi muốn đề cập là về Luật An ninh mạng, vừa được Quốc hội thông qua ngày 12/6 và có hiệu lực cùng ngày.

Theo chúng tôi hiểu, luật này có vai trò quan trọng đối với an ninh quốc gia của Việt Nam, nhưng nhận thấy luật cũng có thể có ảnh hưởng tiêu cực đến tình hình đầu tư trực tiếp nước ngoài nếu được áp dụng một cách máy móc để thu thập và kiểm soát thông tin cá nhân.

Vì thế, để bảo đảm Việt Nam tiếp tục duy trì sức hấp dẫn của một điểm đến đầu tư, chúng tôi kính đề nghị chính phủ thực thi luật này một cách hết sức cân nhắc, nhất là liên quan đến quy định của Điều 26.

Phát triển công nghiệp phụ trợ

Điểm cuối cùng, chúng tôi cho rằng Việt Nam cần đẩy mạnh các nỗ lực nhằm phát triển công nghiệp địa phương theo các chuẩn mực quốc tế và đạt năng lực cạnh tranh tầm quốc tế để không bị rơi vào “bẫy” tăng trưởng đi ngang mà nhiều nền kinh tế mới nổi khác từng gặp phải, kể cả Nhật Bản.

Những yếu tố chính để hiện thực hóa những công cuộc “tiên quân vào công nghiệp” là:

1. “nâng cao năng lực công nghệ về khoa học, chế tạo chế biến”;
2. “đào tạo, phát triển tài năng trong nước”;

3. “xây dựng các chuỗi giá trị công nghiệp”

Từ đó mà tạo nền tảng cho “phát triển công nghiệp phụ trợ” để nâng cao tỉ lệ nội địa hóa và nâng cao năng lực cạnh tranh trên tầm quốc tế.

Vì vậy, chúng tôi trước hết muốn đề xuất chính phủ Việt Nam cải thiện khung pháp lý để phát triển nguồn nhân lực chuyên gia kỹ thuật trong nước. Chúng tôi cho rằng một biện pháp sẽ có hiệu quả cao là nới lỏng các quy định về cấp thị thực cho các chuyên gia kỹ thuật lớn tuổi nhưng có trình độ cao và nhiều kinh nghiệm, để mời những người này sang Việt Nam tham gia đào tạo, nuôi dưỡng các tài năng trong nước, trong vai trò “người truyền nghề”.

Thứ hai, do cần phải có thời gian nhất định để phát triển nguồn nhân lực và tăng cường tự chủ về khoa học, công nghệ sản xuất, chúng tôi đề xuất nên có biện pháp khuyến khích các doanh nghiệp có khả năng hỗ trợ của Nhật Bản có tên tuổi, năng lực công nghệ cao ở những lĩnh vực ưu tiên, đầu tư để tiến hành sản xuất, đẩy mạnh quá trình nâng cao năng suất cho Việt Nam.

Đặc biệt trong những lĩnh vực công nghiệp có tiềm năng cao nhưng hiện còn quá nhỏ bé tính trên thành phẩm đầu ra để có đủ sức hấp dẫn và trở thành mục tiêu đầu tư, chúng tôi cho rằng chính phủ nên có chính sách “ưu đãi đầu tư” để khuyến khích đầu tư, hợp tác với các doanh nghiệp trong nước nhằm nâng cấp công nghệ sản xuất, coi đây là biện pháp tạm thời cho đến khi đạt được quy mô phù hợp.

Hy vọng chính phủ Việt Nam sẽ nghiêm túc xem xét các khuyến nghị này của chúng tôi. JCCI cam kết đẩy mạnh quan hệ kinh tế giữa Việt Nam và Nhật Bản, và chúng tôi hy vọng các đề xuất của chúng tôi đưa ra hôm nay sẽ giúp Việt Nam trở nên hấp dẫn đầu tư hơn nữa không chỉ đối với Nhật Bản mà cả các nước khác trên thế giới.

Cảm ơn quý vị đã lắng nghe!